

Становище

На доц. Валентин Савчев, прелодавател в департамент „Изящни изкуства“ научен ръководител

За Дисертационния труд на тема ”Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)”

За придобиване на научна и образователна степен „Доктор” с автор
Панчо Кузманов Куртев

Дисертационният труд на Панчо Кузманов Куртев на тема ”Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)” е актуален. С осмислянето на термина Симпозиум – гр. Συμπόσιον (пир с творческо състезание и схолии), аквивалентно на „пленер”: от фр. Plein air – въздух под открито небе), авторът хвърля светлина върху истинската мотивация за работа на художниците под открито небе, в разбирането за причините и начините на трансформиране на основни културно-исторически явления и тенденции в изкуството на ХХ и ХХІ век.

Ролята на скулптурата в градското и парково пространство има особено голямо значение. Скулптурата е форма в пространството. Обикновено се изследва начина на изграждането на обема в скулптурната творба, но понякога се фиксира върху пространството около нея, което обикновено е недостъпно за зрението. Във всички случаи идеята за наблюдение и анализ на скулптурата и нейната среда в контекста на скулптурния симпозиум и откритите пространства, е свързана и с изследване на илюзиите за нашето възприемане на реалността.

Скулптурните симпозиуми имат своите особености. Някои форуми поставят определена тема или времетраене на създаване на произведенията, други налагат определени размери или използването на посочен материал на

изпълнение. Взети под внимание всички тези нюанси не влияят съществено върху формирането на безспорно позитивната мотивация сред участниците, защото има организация, творческа конкуренция, реална възможност да се инсталира скулптура в откритите пространства. Скулптурните творби, обособени в тези големи територии имат собствена, неповторима атмосфера, подчертано добре организирани пространствени ритми, създадени на базата на творческия артистичен проект на техните автори.

Скулптурните симпозиуми на открито, допринасят за съвместното творчество между художници с различни жанрови предпочитания, индивидуален маниер на работа, различни културни традиции, предпочитани естетически системи. Там се изграждат различни понятия, стилистика и пластика – от класическата скулптура до предметното изкуство, които синтезират използването на различни техники и материали.

Скулпторите смело реализират своя творчески потенциал. Авторите имат възможността да анализират широк кръг от въпроси, свързани с най-новите етапи и тенденции в развитието на скулптурата, новите принципи на пластическо мислене, новите материали и технологии, взаимодействието на скулптурата с други видове изкуство, други форми на съществуване на произведения на съвременната пластика, връзката им с градската среда или парка, общуване със зрителите, проблеми на излагането на скулптурата на Новото време, методологични проблеми на нейното изучаване и пр.

Скулптурният симпозиум и откритите пространства организират „музей”, който може свободно да се посети. По време на неговото провеждане, зрителите имат възможността да наблюдават процеса на създаване на скулптурата, да общуват с авторите, да се запознаят с най-новите световни тенденции в развитието на пластическото изкуство. В този контекст скулптурният симпозиум на открито е важна художествена практика, която способства за развитието на пластическото изкуство.

В дисертацията се докосваме до всички тези общи исторически и теоретически въпроси по поставения проблем и авторът Панчо Куртев говори за зависимостта между скулптурата и нейната среда в контекста на скулптурния симпозиум и откритите пространства, които могат да послужат за стимул в нейното развитие, включително и от практическа гледна точка.

Дисертационният труд на Панчо Куртев "Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)" се състои от две книжни тела – текстова и албумна част с приложения.

Главните раздели на текстовата част са подредени в следната последователност. **Увод, Изложение, съставено от три раздела, Заключение, Списък на използваната литература и списък на публикациите по темата.** Албумната част е обособена в отделно книжно тяло и включва две приложения. В първото приложение е изложен илюстративен материал на изданията от симпозиумите в Европа и България от 60-те години на ХХ и началото на ХХІ век., а във второто приложение са представени фотографски изображения от самостоятелното творчество на Панчо Куртев, както и такива в съавторство с Арт група „7+1”.

В **увода** се разглеждат актуални проблеми, свързани с изследваната проблематика, поставените цели и задачи и методология на изследването, както и описание на структурата на дисертацията.

В **Глава първа**, актуалността на дисертацията се търси в отговорите на въпросите, свързани с възникването, принципите, организацията, концепцията, перспективите и провеждането на симпозиумите. Обособени са три основни части. Първата разглежда аспекти на скулптурата преди създаването на скулптурния форум с цел да се направи паралел с проявите му. Във втората част се изследва историческото възникване на скулптурния симпозиум в Западна Европа и значението му в световен план в рамките на понятието – „Движение симпозиум”. В третата част се проследява българския симпозиум на примери от края на 90-те години на ХХ век. Тук предметът на изследването се съсредоточава върху проблематиката, свързана със социокултурното присъствие на скулптурния симпозиум в България. Проблеми, свързани със социологически, естетически, психологически и културни аспекти за мястото на симпозиума в национални и международни прояви. Анализът включва съпоставки с проучванията за провежданите симпозиуми в Илинденци, Ясна поляна, Бяла, Момчиловци, проект Варна, проект Парк-Оборище.

В **Глава втора**, в която са включени три основни части, се хвърля светлина върху чисто теоретически аспекти на - формата и нейните основни принципи на организация; за моделирането по законите на организиране на системата от изобразителни средства в скулптурата, композицията като израз на нейното съдържание и изобщо основните закономерности на теорията за формообразуването, както и определени характеристики на взаимодействие между скулптурата и пространствената среда, факторите, които определят този синтез.

Трета глава на дисертацията ”Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)”, разглежда примери на нейния автор Панчо Куртев, творчески реализации в българската симпозиумна практика, и такива в съавторство с Арт група „7+1” в периода от 1997 – 2015 г.

Дисертационният труд ”Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)”, завършва с **изводи** от направените наблюдения и изследвания. Симпозиумите заемат своето място на световната сцена като пример за изграждане на комуникация между автори от различни държави с техните културни идентичности. Те имат важно значение за развитието на изкуството в световен мащаб във времето на масова комуникация и глобализация.

Считам, че дисертационната работа на Панчо Куртев ”Нови аспекти в скулптурата на открито, като практика в скулптурните симпозиуми, проведени в България от края на ХХ в. и началото на ХХІ в. (синтез на скулптурата и откритите пространства)”, е актуална, добре конструирана и с принос към изследването за присъствието на симпозиумите в световното пространство и култура. Предлагам на уважаемото жури да присъди на Панчо Куртев научна и образователна степен „Доктор” в професионална направление 8.2 Изобразително изкуство, научна специалност Изкуствознание и изобразителни изкуства.

30. 08. 2018г.

Доц. Валентин Савчев